

У народів вольних колі.

Добігав до кінця 1917 рік. Центральні держави держалися мужньо на всіх фронтах. Головно німецький воєк вичинав себе анімізмом. Три роки безперервної війни не потрапили його першою вичерпати. Та англійська блокада таки давалася порядю в знак: шораз виразніше ачало зарисовуватися марево голоду. В Австро-Угорщині почали вже навіть вибувати на тім тлі штрийки та заворушення. Німеччина ж не могла кормити Австро-Угорщину, бо її її харчеві засоби були скупі, а Румунія дала в малій частині була в силі положення на тому відтинку відтяжкити.

Тоді очі Центральних держав звернулися на український хоросем, що завжди був невичерпаним джерелом збіжжя. В умах політиків Центральних держав назрівати почала таким чином думка заключити корисний договір з молодю Українською Республікою.

А Україна була багата хлібом, зате зброї у неї було обмаль, а порог ливіною підірлася і загарбував її землі. Педучю вимогою дібности була необхідність творити власну армію, дати її добре шивіпування, озброїти її. Ряди охотників боротися за Україну росли, азал крішав, треба було тільки дати зброю в руки, а цеї не було.

На початку 1918. р. питання хліба з боку Центральних держав і питання зброї, ширяду, а навіть помічі в фатових старшинах шораз настралініше доматилися своєї розв'язки. В такий спосіб назрівали передумовини мирових переговорів між Українською Народною Республікою і Центральними державами.

В перших днях лютого 1918. р. почалися мирові переговори, що провадилися в Бересті над Бугом між Україною з одного боку, а Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з другого боку, добігати свого кінця. Положення України було критичне. По бою під Крутами шлях на Київ став ворожий навалі отвором. Столиця опинилася в сталі облозі. Уряд покинь столицю.

Ось у такий критичний час, серед величезного перового панштяти заключувало перший міжнародній мировий договір Української Республіки.

В склад української делегації для мирових переговорів входили: Олександр Свєрок, М. Левицький, М. Любінський, проф. Остапенко, Шафаренко, проф. Вальдемарас, пізніший литовський прем'єр, що приїхав був до Берестя в литовських справах, а на конференціях брав участь, як радник української місці, і ін.

Дня 9. лютого 1918. р. у 2 год. після півночі підписали українські делегати перший міжнародній мировий договір Української Народної Республіки. Завершилася велика подія: Україна в «народів вольних колі» визнана Центральними державами — Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною, самотійною державою.

Водночас із тим договором заключили її підписали українські делегати додатковий тайний договір, який торкався Східної Галичини, а на підставі якого зобов'язалися Австро-Угорщина до дня 1. липня 1918. р. утворити зо згаданих земель окремих український коронний край у межах австрійської монархії.

Берестейський мир був далекоюсиглим міжнароднім виступом молоді Української Держави у світовій політиці. Його відомою були важливі наслідки, що після цього заіснували між Україною, а Центральними державами. Він бо нормував нове знайменіювання сил в Східній і Середній Європі. Він навкреслював новий правопорядок і формував нове обличчя Східньої Європи. І хоч у це саму ніч, як підписано Берестейський договір, у столицю України вступали ворожі війська, а дальші події зробили його безпряметовим, то проте залишився він историчним фактом, що вимістьє одним з великих моментів наших Визвольних Змагань.

Німці дивляться на Берестейський мир, як на вірєць договору, що спирається на взаємних добре зрозумілих державних інтересах і противставляють його Версайському трактатові. Цей останній, це акт насилля над переможеними противником, це «договір», де одна сторона диктувала другій умовини мира, які вже в своїю зародковій скривали причину нинішньої війни.

Ми глядимо на нього, як на блискучий успіх молоді української дипломатії. Вона своєю шитрою й мужньою поставою, з новим зрозумінням годішної дібности й своїх власних інтересів анінала подив серед чужинців.

Берестейський мир, це для нас і доназ, що державу виборемати треба не тільки на військових фронтах озброєною армією, але теж на дипломатичних фронтах шитрою своєю ума. І до одного й до другого треба шильно підготовуватися. Воєк і дипломат а неба не шпаде! Він ародитися у шертій праці будешного життя!

Петро Олійник.